

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De heer J. de Jong

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 5 juni 2023
Betreft Antwoord brief 4-05-2023

Ons kenmerk
PDGGO / 27439501

Geachte dhr. De Jong

In uw brief op 4 mei jl. toont u uw betrokkenheid bij Groningen. Ik wil u bij deze bedanken voor uw brief. U roept op tot een zorgvuldige en adequate afwikkeling van de gaswinning. Deze oproep deel ik ten zeerste. Als de gaswinning is gestopt houdt onze verantwoordelijkheid niet op. We moeten zorgen voor een goede afwikkeling van de gaswinning, een uitgebreide monitoring van de ondergrond, onderzoek naar de na-ijleffecten doen en beheersmaatregelen treffen als dat nodig is. Ik heb hier onlangs met de Inspecteur-Generaal van SodM gesproken. Hij heeft aangegeven onderzoek te doen naar de naijleffecten. Ik heb hem gevraagd mij daarvan op de hoogte te houden.

De gaswinning gaat stoppen. Ik zet alles op alles om de productie uit het Groningenveld zo snel als mogelijk definitief te beëindigen, een ambitie die u in uw brief onderschrijft. Dit is nodig voor de veiligheid in Groningen. Ik weeg daarbij de woorden van het Staatstoezicht op de Mijnen zwaar. De Inspecteur-Generaal roept op om de gaswinning te stoppen omdat het niet veilig is. Veiligheid gaat hier niet enkel om de seismiciteit veroorzaakt door de gaswinning. Ook de onzekerheid over de inzet van het Groningenveld leidt bij inwoners tot gezondheidsschade.¹ Eind juni maak ik mijn voornemen voor het volgende gasjaar bekend.

U geeft terecht aan dat de seismiciteit hoger is geweest dan verwacht werd op grond van de modellen. SodM heeft NAM opdracht gegeven dit te onderzoeken, ik heb TNO gevraagd hier aan bij te dragen. Dit onderzoek loopt. Onlangs heb ik het onderzoeksplan met de Tweede Kamer gedeeld.² De tegenvallende seismiciteit illustreert nog eens het belang van adequate monitoring en analyse van de ondergrond, waar u terecht toe oproept. Het onderstreept voor mij de noodzaak de gaswinning te stoppen.

Het zal nog jaren noodzakelijk zijn om de bodembeweging, bodemdaling en reservoirdruk te monitoren. NAM is hiervoor verantwoordelijk en SodM houdt hier toezicht op. NAM heeft hiervoor een monitoringsplan voor bodembeweging en drukontwikkeling opgesteld en zal jaarlijks een actualisatie van dit plan indienen

¹ Advies SodM over sluiting 6 productielocaties, zie: <https://www.sodm.nl/sectoren/gaswinning-groningen/nieuws/2023/03/31/advies-sodm-sluit-zoals-voorgenomen-6-productielocaties-in-het-groningen-gasveld>

² Zie bijlage bij Kamerstuk 33539 nr. 1140 (11-04-23)

bij SodM. NAM meet de druk in verschillende delen van het veld met behulp van monitoringsputten. Uit een monitoringsput wordt geen gas gewonnen. Voor het meten van seismiciteit maakt NAM gebruik van het meetnetwerk van KNMI. NAM analyseert de uitkomsten van de verschillende metingen, zodat er goed zicht is op hoe de bodemdaling, aardbevingen en reservoirdruk zich ontwikkelen, ook na het stoppen van de gasproductie.

NAM moet op grond van de Mijnbouwwet binnen een jaar na beëindiging van de productie een verwijderingsplan per productielocatie ter goedkeuring aan mij voorleggen. NAM moet hierin onder andere rekening houden met de noodzaak om putten te behouden ten behoeve van monitoring. NAM zal de put afsluiten en installaties en eventuele verontreiniging verwijderen. Het terrein wordt opgeruimd en weer overgedragen aan de eigenaar.

U refereert aan het door TNO in het kader van het Kennisprogramma Effecten Mijnbouw onderzochte injecteren van stikstof, en geeft in overweging of wellicht het injecteren van zeewater effectiever kan zijn, al dan niet in combinatie met gaswinning uit een compartiment met een relatief hoge druk om het te injecteren in een compartiment met relatief lage druk. Het genoemde theoretische onderzoek vindt plaats voor toekomstige toepassingen in wellicht kleine velden. Voor het Groningenveld ga ik dit niet doen omdat dit teveel onzekerheid met zich brengt voor de inwoners van Groningen. Ik heb op 24 november 2022 aan de Kamer gemeld dat ik niet zal experimenteren in Groningen.³ Deze uitspraak heb ik niet lichtzinnig gedaan. Enkel met het volledig stoppen van de gaswinning kan de oorzaak van de aardbevingen bij de bron worden weggenomen, en kan een begin gemaakt worden met het terugwinnen van het vertrouwen van de Groningers. Het SodM onderschrijft deze lijn.⁴

De drukveranderingen in de omliggende aquifer, waarover u uw zorgen uit, zijn bij mij bekend. Daarom is en wordt via het Kennisprogramma Effecten Mijnbouw hiernaar onderzoek gedaan. Meer informatie hierover is te vinden op de website van het kennisprogramma.⁵

Tot slot, ik ben en blijf verantwoordelijk voor de veiligheid in Groningen. Op mij rust daarmee niet alleen de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de ondergrond, maar bijvoorbeeld ook voor de versterkingsoperatie.

³ Kamerstuk 33529 nr. 1086

⁴ <https://www.sodm.nl/sectoren/gaswinning-groningen/injectie-in-het-groningen-gasveld>

⁵ <https://kemprogramma.nl/>

Ook het afhandelen van de schades zal onverkort doorgaan, zo lang als dat nodig is. Daarnaast investeert het kabinet fors in de sociaal-economische ontwikkeling van de regio. Zo zorgt het kabinet er voor dat verantwoordelijkheid voor Groningen wordt ingevuld.

Ons kenmerk
PDGGO / 27439501

J.A. Vijlbrief
Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat